

CONCLUSIONES

Ex

Vniverſa Ariſtotelis
PHILOSOPHIA,

Sub Auſpicijs

ILLVSTRISS: ac REVERENDISS: DOMINI

D. CONSTANTINI

BRZOSTOWSKI

Episcopi Vilnenſis.

Per

BOGUSLAUM CORVINVM GOSIEWSKI,

ejuſdem Philoſophiæ Auditorem

Publico Certamini

EXPOSITÆ,

Anno Dñi 1689. die 26. Martij.

Ad Ædes Sanctæ CRUCIS

Congregationis Miſſionis.

VARSAVIÆ, Typis Coll: Scholarum Piarum.

9. 1236 / 64
IV

Cum Sole a gladij, Spirat tua stapia marrem
 Flumina, Crux, dotes Cunthia cantat Olor.

l. Czyżo

96466

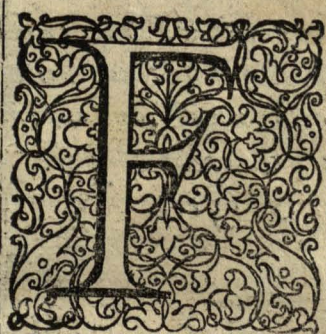
ILLUSTRISIME

ac

REVERENDISIME DOMINE

D. MOECENAS

COLENDISIME

Rustra sanè in hoc vasto Peripateticorum campo, biennalem præcipiti cursu concitasset Philosophiam, nisi in Tuæ dignitatis fastigio, gloriaq; culmine, languentes Ingenij vires restaurare, necnon fatigata jugi metæ desiderio vota satiare, quin & coronare liceret. **ILLUSTRISIME ac REVERENDISIME ANTIQVVS.**

Quorsum enim Lesconis instar, callem dumeto planè ferreo ab Aristotele constitum, quòt difficultatum, tot spinarum aculeis, tot acutis impetentium telis & Labyrinthorum anfractibus instructum, recto semper calcato tramite, etiam protracto ad Cleantis Lucernam die percurrissem, nisi tandem concupitum protectionis Tuæ brauium, quo operi consummato imponas coronidem, accipere contingat. Equidem hæc Tibi magis debetur palma, **PRÆSVL ILLUSTRISIME;** Sapientiã quippe Tuã, toties mihi ob oculos positã, aculeos contundebas ne pungerent, dexteritate tela confringebas ne laderent, ingenio sinuosos eludebas anfractus ne perderent, suaviq; benignitatis Tuæ stimulo, stadiodromum quem honesta laurea perurgebat ambitio, Trabeas, ne aberraret. Sed hanc à Te efflagitare non inglorium, cum sis **A**vi nostri gloria, & posterorum omnibus numeris absolutum pietatis & doctrinæ futurus sis exemplar. Istam Tibi probatissima rerum experientia & continua nobilissimarum in omni disciplina exercitationum peperit, series, illam rara quã fulges Religio, quæ cum **V**rbanitatis tum grauitatis ubiq; imprimens vestigia, ut Luminare majus non modo Orbem Sarmaticum sed & Ecclesiæ Solia circumfusus undequaque radijs illustrat. Hinc est quòd Philosophia mea gloriosorem ne quirit ambire Patronum, suscipe ergo **MOECENAS AM-**

(?)

PLIS.

PLISSIME, hanc sedium Tuarum Assistricem Sapientiam, adhaereat semper lateri Tuo studiosa, sed ne Te ad altiora per virtutum cacumina tendente fatigata deficiat, sustenta illam Gentilitio STAPEDAE Tuo, illo inquam, cui Lithuanus Bellerophon insistens, in Te M. DVCATVS L. PRIMATE, pari passu cum sociis virtutum Aquila Regni ad metas gloriae contendit; illam Heroum Tuorum SOLEA instrue, ne cespitet, ancipiti GLADIO munit, ne Gordijs detenta nodus, corruat; LVNARVM splendoribus irradiata, ne plusquam Cymmerijs inuoluta umbris lateat. Terrerent quidem illam intumescencia Majorum Tuorum FLVMINA, sed adest collo semper supereminens undis, candidus ille & canorus OLOR, cum quo si tamen benevolentiae Tuae prius afflauerit Fauonius etiam ante funera, ad funera tamen ipsa, Tuam in me Munificentiam, meam in Te cantabit Obseruantiam: illam à Tua benignitate & optat & sperat, Hanc verò pro debito gratitudinis sensu pollicetur & offert.

ILLVSTRISSIMÆ ac REVERENDISSIMÆ
Celsitudinis Tuæ

Humillimus & obsequentissimus Cliens

BOGVSLAVS CORVINVS GOSIEWSKI.

CON-

EX METAPHYSICA.

I.

METAPHYSICA scientiarum omnium naturalium prima, sapientiae simul & scientiae titulum sibi vindicat: qui eam facit entis latissime sumpti contemplatricem excedit, deficit, qui solius substantiae, rem attingit, qui ens essentialiter completum ab omni materia avulsum ipsi considerandum objicit.

II.

PRINCIPIA alia rei, alia cognitionis; ex his primum tenet locum, impossibile est idem simul esse & non esse. Datur in creaturis potentia obediens à naturali realiter indistincta, quam compleri necesse est vel intrinsecè vel extrinsecè: limitanda est ad eos effectus, ad quos creaturae proportionem quandam habent inchoatam.

III.

PRIMARIA rerum omnium possibilitas à non repugnantia desumitur. Essentiae nec reales ab aeterno, nec ab existentibus realiter distinctae. Principium individuationis in metaphysicis nec existentia, nec hypostasis, sed sola differentia numerica; in physicis nec collectio accidentium, nec materia signata, sed forma cum materia.

IV.

ADÆQUATA in quatuor vulgata genera est causae divisio. Productio alicujus creaturae sive existentis sive corruptae, viribus naturae nulla est, divinitus tamen possibilis: à duabus causis efficientibus totalibus ejusdem generis & ordinis eundem effectum produci implicat. Actio nulla in distans medio nec coagente nec compatiante.

V.

CAUSAE secundae tam verè agunt quàm existunt; nulla tamen creatrix. Altissimum est causae primae in reliqua entia dominium; non enim tuetur modò & conservat creaturas, sed etiam cum ipsis immediate concurrat, eas ad individuum determinans: voluntates tamen nostras non praedeterminat; Thomistica enim praemotio inofficiosa est.

B

VI.

VI.

SUBSISTENTIA non est entitas superaddita, sed ipsa substantia prout ultimò completa. natura substantialis, nec omni substantiâ spoliari potest, nec propriam simul & alienam patitur hypostasim. Superpositum creatum alienam naturam terminare nequit. Nec accidens potest divinitus subsistere, nec substantia inhærere.

VII.

TRES sunt proprietates entis primariæ & reciproæ, Vnitas, Veritas, Bonitas: Vnitas in indivisione entis in se, Veritas in confirmitate cum suis principijs, Bonitas in perfectione consistit. Conceptus entis latè sumpti non perfectè præscindit a suis differentijs. Possibile est ens rationis, cujus parens omnis & solus intellectus creatus.

VIII.

DEUM negas! nec philosopharis, nec sapis: unicus est Deus vel superioris vel paris impatiens, nullos enim perfectionis limites habet: adeò necessario ei convenit existentia (quam à posteriori demonstramus) ut sit formaliter de ejus essentiâ. Character divinitatis, nec independentia, nec intellectio actualis, sed affectus strictè sumpta.

IX.

ENTI increato ita competit infinitudo categorematica, ut nulli creaturæ communicari possit: ita simplicitas, ut non patiatur compositionem realem, benè tamen mentalem: ita immensitas ut terrâ & cœlo capi non possit, neutiquam tamen per spatia imaginaria nisi imaginariè diffusus: ita providentia, ut nihil eam fugiat.

X.

ANGELORUM existentiam qui ratione naturali astruit, oleum perdit & operam: licet immateriales, plures sunt ejusdem speciei: sunt in loco divisibili per virtualis extensionis applicationem: suas species intelligibiles habent à DEO: secreta cordis non penetrant, de quibus tamen ratiocinari possunt: ut loquantur DEUS infundit speciem.

EX PHYSICA.

I.

PHYSICA corpus naturale scientificè speculatur. Materia & forma sunt principia compositionis ; qui tamen generationem sine privatione fingit, generationem negat. Materia prima propriam sibi vindicat existentiam ab existentia formæ realiter distinctam, non idè tamen citra miraculum eâ spoliari potest.

II.

MATERIA est pura potentia physica : ejusdem est speciei in singulis corporibus, æqualiter & indeterminatè appetit formas substantiales, quibus unita sine ullo modo realiter super addito, corpus naturale simul cum ipsis essentialiter constituit. Totum physicum à suis partibus collectivè sumptis solâ ratione distinguitur.

III.

FORMA princeps & substantialis, si animam rationalem excipias, educitur è materiæ sinu, in quo ante generationem non actu sed potentiâ delitescit, eandem formam divinitus plures materias informare, vel sine materiâ existere, & eandem materiam plures formas totales sustentare hæud repugnat. Forma corporeitatis inutilis est.

IV.

QUANTITAS continua & permanens est cœva proprietas materiæ, à quâ realiter distinguitur : ejus essentia in extensione internâ quantitativâ consistit : unica est in unoquoque corpore naturali. Continuum nullis constat punctis. sed partibus actu distinctis & in infinitum dividuis, quæ tamen infinitum categorematicum non componunt.

V.

Locus vel est internus vel externus, hic superficies ambiens, ille immensitas divina. Ut duo corpora in eodem loco per penetrationem, sic & idem in pluribus per reproductionem poni absolute non vetat : num in singulis circumscriptivè ? omninò, quidni in uno frigeat, in alio torreatur : imò & vivat hîc, moriatur illic. Implicat aliquid esse nullibi.

